

The Relationship between Organizational Culture and the Happiness in School as Perceived by Teachers under the Jurisdiction of Pattani Primary Educational Service Area Office

Chatwadee Sampaokaew

M.Ed. (Educational Administration), Graduate student
Department of Educational Administration, Faculty of Education
Prince of Songkla University, Pattani Campus

Chawalit Kerdtip

Ed.D. (Educational Administration), Assistant Professor
Department of Educational Administration, Faculty of Education
Prince of Songkla University, Pattani Campus

Received : August 31, 2018/ Revised : July 4, 2019/ Accepted : July 12, 2019

Abstract

This research aimed to identify the level of organizational culture in school, the level of happiness in school perceived by teachers, and the relationship between organizational culture and the happiness in school perceived by teachers under the Jurisdiction of Pattani Primary Educational Service Area Office. The sample was 370 teachers under the Jurisdiction of Pattani Primary Educational Service Area Office. The research instrument was conducted in the Likert scale questionnaire, involving organizational culture in school with the reliability of .929 and the happiness in school perceived by teachers with the reliability of .915. The data analysis was applied to percentage, mean, standard deviation, and Pearson correlation coefficient.

The findings revealed as follows: 1) teachers under the Jurisdiction of Pattani Primary Educational Service Area Office indicated organizational culture in overall and each aspect at a high level. 2) Teachers under the Jurisdiction of Pattani Primary Educational Service Area Office perceived the happiness in school in overall and each aspect at a high level. 3) The organizational culture and the happiness in school perceived by teachers under the Jurisdiction of Pattani Primary Educational Service Area Office represented the moderate positive correlation with statistical significance at .01.

Keywords: Organizational Culture, Happiness in School, Pattani Province

ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การและความสุข ในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี

ฉัตรวดี สำเภาแก้ว

ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา), นักศึกษาปริญญาโท
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ชวลิต เกิดทิพย์

ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วันรับบทความ : 31 สิงหาคม 2561/ วันแก้ไขบทความ : 4 กรกฎาคม 2562/

วันตอบรับบทความ : 12 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา ศึกษาระดับความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การและความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 370 คน เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert) แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .929 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .915 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี มีทัศนะต่อวัฒนธรรมองค์การ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี มีทัศนะต่อความสุขในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) วัฒนธรรมองค์การและความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: วัฒนธรรมองค์การ, ความสุขในสถานศึกษา, จังหวัดปัตตานี

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยที่จะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ส่งผลให้การพัฒนาความรู้และทักษะของแรงงานไม่ตรงกับตลาดงาน ขณะที่ผู้สูงอายุมีปัญหาสุขภาพและมีแนวโน้มอยู่คนเดียวสูงขึ้น ประกอบกับการเคลื่อนไหลของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยผ่านสังคมยุคดิจิทัล ในขณะที่คนไทยจำนวนไม่น้อยยังไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสมส่งผลต่อวิกฤตค่านิยม ทักษะคิด และพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต การพัฒนาในระยะต่อไปจึงต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ ส่งเสริมให้คนไทยทำงานไทยเป็นแรงงานคุณภาพ และมีสุขภาวะดี ทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงาน ปัจจุบันเมื่อองค์กรมีการบริหารงานที่ประสบความสำเร็จ การเติบโตของจำนวนคนในองค์กรเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เมื่อมีจำนวนคนมากขึ้นปัญหาที่มักพบเห็นเป็นประจำคือเรื่องความล่าช้าและการขาดประสิทธิภาพของการตัดสินใจภายในองค์กร ความสำคัญของวัฒนธรรมองค์การจึงเริ่มจากตรงนี้ เมื่อผู้บริหารองค์กรกระจายอำนาจการตัดสินใจลงไปยังทีมผู้ปฏิบัติงานมากขึ้น หรือเป็นสิ่งที่ทำให้ทุกคนในทีมคิดและตัดสินใจได้ ซึ่งวัฒนธรรมองค์การถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะเป็นสิ่งที่สามารถส่งผลต่อความสุขของพนักงานในบริษัท ในการศึกษาถึงวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อความสุขของพนักงานเพื่อให้ทั้งพนักงานเก่า และพนักงานใหม่ได้มีความเข้าใจ มีความรักความสามัคคีกัน และสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขโดยสร้างวัฒนธรรมองค์การที่เข้มแข็งให้กับพนักงานทุกคนต่อไป (โยชิตา กฤตพรพินิต, 2557) เนื่องจากจังหวัดปัตตานีตั้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ มีความเป็นอัตลักษณ์ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีความพิเศษในความเป็นพื้นที่พหุวัฒนธรรม ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม การใช้

ภาษามลายูท้องถิ่นในการสื่อสารต่อกันในชีวิตประจำวัน ถือเป็นอัตลักษณ์ของความเป็นมุสลิม เนื่องจากการใช้ภาษาหลายภาษาประกอบกับปัจจุบันมีความเห็นที่แตกต่างกันในด้านวัฒนธรรม ทำให้วัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษามีความหลากหลายทั้งด้านนโยบายด้านความคิดเกิดความขัดแย้งระหว่างบุคลากรครู ส่งผลให้เกิดความล่าช้าและการขาดประสิทธิภาพของการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ส่งผลต่อความสุขของการทำงานดังนั้นสถานศึกษาต้องหันมาให้ความสำคัญกับครูมากขึ้น ครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทและมีความสำคัญมากในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่เป็นเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังที่สำคัญของชาติในอนาคต จะเห็นได้ว่าทรัพยากรบุคคลเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญสำหรับองค์กรและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความสำเร็จของงาน หากบุคลากรมีความรู้สึกพึงพอใจในการทำงานก็จะทำให้บุคลากรเกิดความสุขในการทำงานด้วยความเต็มใจส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพและทำให้องค์กรน่าอยู่

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การและมีความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นวัฒนธรรมองค์การที่ควรจะมี และน่าจะมีความสัมพันธ์กับความสุขในสถานศึกษาเช่นกับบุคลากร ครู ก็จะมีความสุขในการทำงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาระดับความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การและมีความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Descriptive Survey Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง

วัฒนธรรมองค์การและความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี จำนวน 370 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified random sampling) โดยแบ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ออกเป็นเขตพื้นที่ที่ได้จำนวน 3 เขต แล้วเทียบสัดส่วนประชากรของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาทุกเขตพื้นที่การศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิด Likert Scale ประกอบด้วยแบบสอบถามวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .929 และแบบสอบถามความสุขใน

สถานศึกษาตามทัศนะของครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .915 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากภาควิชาการบริหารการศึกษาไปยังกลุ่มตัวอย่าง แล้วส่งแบบสอบถามไปและรับกลับด้วยผู้วิจัยเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 370 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	วัฒนธรรมองค์การ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับวัฒนธรรมองค์การ
1.	การมุ่งความสำคัญที่บุคคล	4.17	.452	มาก
2.	ความอดทนต่อความเสี่ยง	4.12	.452	มาก
3.	การทำงานเป็นทีม	4.06	.465	มาก
4.	การมุ่งความสำคัญที่ผลลัพธ์	4.14	.500	มาก
5.	การเอาใจใส่ดูแล	4.18	.461	มาก
6.	เอกลักษณ์	4.10	.482	มาก
7.	การติดต่อสื่อสาร	4.03	.512	มาก
รวม		4.12	.288	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี มีทัศนะต่อวัฒนธรรมองค์การ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านมุ่งความสำคัญที่บุคคลและด้านเอาใจใส่ดูแลมีค่าเฉลี่ย

สูงกว่าด้านอื่น และด้านการติดต่อสื่อสารมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความสุขในสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี รายด้าน

ด้านที่	ความสุขในสถานศึกษาตามทัศนคติของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสุข
1.	การติดต่อสัมพันธ์	4.07	.928	มาก
2.	ความรักในงาน	4.15	.924	มาก
3.	ความสำเร็จในงาน	4.19	.546	มาก
4.	การเป็นที่ยอมรับ	4.17	.466	มาก
5.	ความรื่นรมย์ในงาน	4.07	.449	มาก
6.	ความพึงพอใจในงาน	4.22	.520	มาก
7.	ความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.27	.546	มาก
รวม		4.16	.343	มาก

จากตาราง 2 ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี มีทัศนคติต่อความสุขในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยความกระตือรือร้นในการทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น และการติดต่อ

สัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การและมีความสุขในสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ระหว่างตัวแปรวัฒนธรรมองค์การและมีความสุขในสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี

วัฒนธรรมองค์การ	ความสุขในสถานศึกษา							
	การติดต่อสัมพันธ์	ความรักในงาน	ความสำเร็จในงาน	การเป็นที่ยอมรับ	ความรื่นรมย์ในงาน	ความพึงพอใจในงาน	ความกระตือรือร้นในการทำงาน	รวม
การมุ่งความสำคัญที่บุคคล	.117*	.191**	.230**	.272**	.201**	.402**	.245**	.410**
ความอดทนต่อความเสี่ยง	.179**	.083	.178**	.150*	.219**	.275**	.185**	.309**
การทำงานเป็นทีม	-.073	.045	.190**	.116*	.236**	.203**	.166**	.178**
การมุ่งความสำคัญที่ผลลัพธ์	-.099	.084	.067	.158**	.185**	.242**	.324**	.202**
การเอาใจใส่ดูแล	.053	.052	.093	.178**	.130*	.207**	.300**	.230**
เอกลักษณ์	.215**	.184**	.206**	.196**	.234**	.379**	.123*	.398**
การติดต่อสื่อสาร	.174**	.187**	.240**	.306**	.328**	.404**	.361**	.486**
รวม	.155**	.206**	.291**	.336**	.363**	.512**	.403**	.542**

** P < .01 = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* P < .05 = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ระหว่างวัฒนธรรมองค์การและความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า วัฒนธรรมองค์การและความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การและความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครูความพึงพอใจในงานและความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .512$ และ $r = .403$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความรื่นรมย์ในงานและความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r = .336$ และ $r = .363$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการติดต่อสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ ($r = -.155$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ยังพบว่า ความสัมพันธ์ภายในแต่ละคู่ระหว่างวัฒนธรรมองค์การ และความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี มีทัศนคติต่อความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การ ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับความสุขในสถานศึกษา มุ่งความสำคัญที่บุคคลสูงกว่าด้านอื่น อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .402$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การอภิปรายผลเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การและความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานดังนี้

1. ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี มีทัศนคติต่อวัฒนธรรมองค์การโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรชนก คัมภักวี (2555) ศึกษาวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ จารุวรรณ หมวดเมือง (2556) ศึกษาวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมมีวัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับมาก ทำนองเดียวกับ ศรีรัตน์ บัวใหญ่ (2556) ศึกษาวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า วัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ จุฑามาศ สิทธิบุศย์ (2558) ได้ศึกษาวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 พบว่า การศึกษาวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากครูมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมองค์การว่าเป็นค่านิยม บรรทัดฐาน ความเชื่อ ประเพณี กรอบแนวคิดธรรมเนียมปฏิบัติ ซึ่งครูยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ วัฒนธรรมองค์การเป็นคุณค่าร่วมที่ให้สมาชิกทุกคนในองค์กรก้าวไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีเป้าหมาย ช่วยผลักดันในการนำกลยุทธ์ใหม่ ๆ ไปปฏิบัติ รวมทั้งเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพขององค์กรในระยะยาว (จิระประภา อัครบวร, 2549) โดยผู้บริหารเป็นผู้นำองค์การให้ไปสู่ความสำเร็จอย่างมีเป้าหมาย โดยส่งเสริมวัฒนธรรมองค์การลักษณะที่ดีและเข้มแข็งให้เหมาะสมกับหน่วยงาน เอาใจใส่ดูแลเรื่องความเป็นอยู่และส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคคลในองค์กร ซึ่งเห็นได้จากด้านการเอาใจใส่ดูแลที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเอาใจใส่ดูแลเรื่องความเป็นอยู่และส่งเสริมความก้าวหน้าของครูในสถานศึกษา ผู้บริหารให้ความสำคัญในการดูแลเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน การดำเนินชีวิตของครูทั้งในและนอกสถานศึกษา และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีพฤติกรรมการทำงานที่แม่นยำ ใช้ทักษะการวิเคราะห์และใส่ใจในรายละเอียด สอดคล้องกับแนวคิดของ Patterson (1986 อ้างถึงใน อำภา บุญช่วย, และจินดา อูสมาน, 2549) องค์กรควรเอาใจใส่ดูแล

เรื่องความเป็นอยู่และ ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคคล ในองค์กร ให้ความช่วยเหลือและพัฒนาบุคลากร พร้อมทั้ง กระตุ้นให้บุคคลในองค์กรให้ความสำคัญกับองค์กรให้มากที่สุด

2. ความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด ปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ธารณ์ ทองงอก (2552) ศึกษาความสุข และความต้องการความสุขในการทำงานของบุคลากร ในสำนักงานการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า ความสุขในการทำงานของบุคลากรในสำนักงานการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ พัทธ์ชัย พิสัยพันธุ์ (2553) ได้ศึกษาความสุข ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทำนองเดียวกับ อติสร คันธรส (2553) ได้ศึกษาความสุข ในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่า ความสุขในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ สุพัตรา แซ่ซิ้ม (2554) ได้ศึกษาความสุขในการทำงานของข้าราชการ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ความสุขในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียน มัธยมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากครูในสถานศึกษา ได้ทำงานที่ชอบและพึงพอใจในงานที่ทำ โดยการหาวิธีการทำงานตามความสามารถของตนเอง แล้วลงมือปฏิบัติ อย่างตั้งใจย่อมจะเกิดความสุข เกิดความปิติจากความสำเร็จในงานที่ตามมา ความสุขที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ในสถานศึกษาเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของ บุคคลที่ตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการทำงาน โดยที่บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกเพลิดเพลินและสนุกกับ งานที่กระทำ มีความภาคภูมิใจเมื่องานที่ตนกระทำอยู่ นั้นมีความสำคัญ มีคนเห็นคุณค่าของงานที่เรากระทำ มีความรู้สึกว่าได้รับการกระตุ้นและเสริมพลังในการทำงาน (Chief Happiness Officer Alexander Kjerulf อ้างถึง ใน บุญจง ขวศิริวงศ์, 2550) เห็นได้จากด้านความ กระตือรือร้นในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ

เป็นเพราะการทำงานต้องมีความคล่องแคล่ว รวดเร็ว กระฉับกระเฉง เมื่อมีงานที่รู้สึกว่ายากจะทำจะเกิดความ ตื่นตัวในการทำงานทันที ดังที่ นันทรัตน์ อยู่ประเสริฐ, 2552) ว่าความสุขเป็นพลังของอารมณ์ในทางบวก ความรู้สึก สดชื่นมีชีวิตชีวา สนุกสนานในการทำงาน เป็นส่วนสำคัญ ในการทำงาน ผลที่ตามมาของความสุขในการทำงานคือ ผลงานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ เกิดการคงอยู่ในงาน มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ Warr (1990 อ้างถึงใน พรธนิภา สืบสุข, 2548) ความสุขในการ ทำงานเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคล ที่ตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการทำงานหรือ ประสบการณ์ของบุคคลในการทำงาน ประกอบด้วย ความรื่นรมย์ในการทำงานที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน โดย เกิดความรู้สึกสนุกกับการทำงาน และไม่มีความรู้สึกวิตก กังวลใด ๆ ในการทำงาน พึงพอใจ เพลิดเพลิน ชอบใจ ยินดีในการปฏิบัติงานของตน และเกิดความกระตือรือร้น ในการทำงาน ทำให้เห็นคุณค่าและพยายามทำงาน ให้ประสบผลสำเร็จ

3. ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี มีทัศนะต่อความสัมพันธ์ ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรและความสุขในสถานศึกษา พบว่า วัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกใน ระดับปานกลางกับความสุขในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้อง กับสมมติฐาน โดยวัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์กับ ความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานีมีความ สัมพันธ์ ทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัณฑนา อ่อนน้อม (2558) ความสัมพันธ์ระหว่าง วัฒนธรรมองค์กรกับความสุขในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา พบว่า วัฒนธรรมองค์กรและความสุขใน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เช่นเดียวกับ Santos (2013 อ้างถึงใน มัณฑนา อ่อนน้อม, 2558) ได้ศึกษา เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร ความสุขในการทำงานและ คุณภาพชีวิตของพนักงานสถาบันอุดมศึกษาในประเทศ ไปรตูกอส พบว่า วัฒนธรรมองค์กร ความสุขในการทำงาน

และคุณภาพชีวิตในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการศึกษาวัฒนธรรมองค์การ ด้านการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในสถานศึกษา ด้านความพึงพอใจในงานสูงกว่าด้านอื่น ๆ อาจเป็นเพราะวัฒนธรรมองค์การ ด้านการติดต่อสื่อสาร การติดต่อสื่อสาร เป็นรูปแบบการสื่อสารที่ถูกในระดับคำสั่งตามสายงาน อย่างเป็นทางการ มีระบบสารสนเทศที่หลากหลายรวมถึงสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถวิพากษ์ วิจารณ์ และจัดการความขัดแย้งอย่างเปิดเผย ทำให้เกิดการยอมรับ และเปิดใจรับคำวิพากษ์วิจารณ์เพื่อปรับปรุงตนเองและองค์การให้ดีขึ้น (สุพัตรา แซ่ซิ้ม, 2554) โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านกระบวนการประชุม การประชาสัมพันธ์ การพูดคุย เพื่อให้สมาชิกทุกคนสามารถปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน ลดปัญหาความสับสนความขัดแย้งภายในสถานศึกษา การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครู และบุคลากรทางการศึกษามีลักษณะเหมือนพี่น้องพูดคุยกัน ทำให้เกิดความอบอุ่น ความรัก เหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน องค์การที่มีลักษณะมุ่งให้ความสำคัญกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล สมาชิกทุกคนในองค์การมีความเป็นกันเอง เปิดเผย จริงใจ และไวต่อความรู้สึกของเพื่อนร่วมงานและเพื่อนร่วมทีม ได้รับการยอมรับ และเข้าใจความรู้สึกของกันและกัน (Cooke and Lafferty อ้างถึงใน พรรัตน์ รัตนศิริวงศ์, 2551) ซึ่งทำให้ครูมีความสุขในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านความพึงพอใจในงาน ซึ่งเป็นความรู้สึกของบุคคลที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน เป็นความรู้สึกเพลิดเพลิน ชอบใจ พอใจ เต็มใจ สนใจ มีความภูมิใจ และยินดีในการปฏิบัติงานของตน (Warr, 1990 อ้างถึงใน พรรรณิภา สืบสุข, 2548) โดยครูรู้สึกถูกใจ และยินดีในการจ่ายค่าตอบแทนบำเหน็จบำนาญของสถานศึกษา และมีความสุขเมื่องานที่ทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ดังแนวคิดของ Diener (2003 อ้างถึงใน จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล, 2546) ได้กล่าวว่า บุคคลได้กระทำในสิ่งที่ตนรักและชอบ พอใจกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานมีความสุข เมื่องานที่ทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ตลอดจนงานทำให้เกิดคุณประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การ และความสุขในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขตนี้

มีพฤติกรรมของครูเป็นตัวบ่งบอกถึงความสุขในสถานศึกษา ซึ่งการที่จะมีความสุขในสถานศึกษาได้นั้นขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติ การปฏิสัมพันธ์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในด้านการติดต่อสัมพันธ์ ความรักในงาน ความสำเร็จในงาน การเป็นที่ยอมรับ ความมีนัยมัยในงาน ความพึงพอใจในงาน และความกระตือรือร้นในการทำงาน และความสุขที่ได้จากการปฏิบัติงานในสถานศึกษาทำให้กลายเป็นวัฒนธรรมองค์การที่เกิดจากการมุ่งความสำคัญที่บุคคล ความอดทนต่อความเสี่ยง การทำงานเป็นทีม การมุ่งความสำคัญที่ผลลัพธ์ การเอาใจใส่ดูแล เอกลักษณ์ และการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรมองค์การที่เน้นการมุ่งความสำคัญที่บุคคล และมีการติดต่อสื่อสาร โดยผ่านกิจกรรมที่ครูมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ผ่านกระบวนการประชุม การประชาสัมพันธ์ การพูดคุย เพื่อให้สมาชิกทุกคนสามารถปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นการสร้างความสุขในสถานศึกษาโดยพิจารณาจากความพึงพอใจในงานและความกระตือรือร้นในการทำงาน โดยพิจารณาจากบุคคลที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความคล่องแคล่ว รวดเร็ว และกระฉับกระเฉงในการทำงาน และควรเพิ่มสิ่งตอบแทนให้กับบุคคลที่มีความกระตือรือร้นในการทำงานตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิธีการสร้างวัฒนธรรมองค์การด้านการติดต่อสื่อสาร โดยให้ครูเห็นความสำคัญในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้บริหารกับครูและระหว่างครูกับครูด้วยกัน เพราะการติดต่อสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์การไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการติดต่อสื่อสารของบุคลากรในสถานศึกษาตามทัศนะของครู

2.3 ควรศึกษาถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์การที่มีความสัมพันธ์กับความสุขของบุคลากรในสถานศึกษา ในแบบต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดนั้น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ หมวดเมือง. (2556). *วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จิระประภา อัครบวร. (2549). *สร้างคนสร้างผลงาน*. กรุงเทพฯ : ก. พลพิมพ์.
- จุฑามาศ สิทธิบุศย์. (2558). *การศึกษาวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 สิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธารณ์ ทองงอก. (2552). *ความสุขและความต้องการความสุขในการทำงานของบุคลากรในสำนักการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทรัตน์ อยู่ประเสริฐ. (2552). *ความสุขในการทำงานของพนักงานบริษัท เพรสิทด์รัก จำกัด จังหวัดเชียงใหม่*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เนตรชนก คัมภีทวี. (2555). *การศึกษาวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญจง ขวศิริวงศ์. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรที่สังกัดศูนย์อนามัยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรรณนิภา สีบสุข. (2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ลักษณะงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงงาน การพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรัตน์ รัตน์ศิริวงศ์. (2551). *แนวคิดวัฒนธรรมองค์กร*. ศูนย์บำบัดรักษาเสพติดสงขลา. สืบค้นจาก <https://www.sdct.go.th/upload/forum/think.doc>
- พิทักษ์ พิสัยพันธุ์. (2553). *การศึกษาความสุขของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มันทนา อ่อนน้อม. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับความสุขในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- โยษิตา กฤตพรพินิต. (2557). *อิทธิพลของวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานกรณีศึกษา บริษัท ธีรชัย ไทคาล เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรีรัตน์ บัวใหญ่. (2556). *วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภัตรา แซ่ซิ้ม. (2554). *ความสุขในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560-2561) สำนักนายกรัฐมนตรี*.
- อดิศร คันธรส. (2553). *ความสุขในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยแม่โจ้*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อำภา บุญช่วย และจินดา อุสมาน (2549). *ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.